

Energidepartementet
Ref.: 24/1397

Oslo, 30.09.2024

Høringsvar fra Grønn Byggallianse – endringer i energimerkeforskriften for bygninger

Vi viser til høring om endringer i forskrift om energimerking av bygninger og energivurdering av varme- og klimaanlegg (energimerkeforskriften for bygninger). Under følger våre innspill til forslaget:

Det haster å få implementert en revidert energimerkeordning

Først vil vi påpeke at det haster å vedta en revidert energimerkeordning som kan skape forutsigbarhet for både byggeiere og finansinstitusjoner. Innføring av EUs taksonomi har økt behovet for en revidert energimerkeordning som kan brukes til å svare ut taksonomien krav. Det tar lang tid fra planlegging og prosjektering til et bygg er ferdig og skal energimerkes. Jo lengre tid det tar å få avklart hva den nye ordningen blir, jo lengre tid må byggeiere leve med usikkerhet og manglende forutsigbarhet om hvilke løsninger de skal velge for å svare ut krav fra banker, leietakere og eiere.

Det haster også å nå nasjonale mål om energieffektivisering og frigjøring av kraft fra bygg til andre formål. Det haster derfor å implementere en energimerkeordning som kan bidra til at vi når disse målene.

Vi mener at den nye ordningen må baseres på den nye beregningsmetodikken i revidert NS 3031, som etter planen vil bli lansert første kvartal i 2025. Dette vil sikre at energimerkingen er i tråd med oppdaterte standarder og gir et godt bilde av bygningers energiytelse i henhold til fremtidens energikrav i byggereglene.

Energimerkeordningen bør også koordineres med byggt teknisk forskrift (TEK) så de har samme beregningspunkt. Vi har forstått at det er en pågående prosess for å revidere TEK slik at levert energi blir beregningspunkt også i den. Det er vi positive til. En harmonisering med NS 3031 og TEK må imidlertid ikke føre til at en revidert energimerkeordning blir utsatt på ubestemt tid.

Vi ber om at energidepartementet bidrar til at NS 3031 og revisjon av TEK ferdigstilles så raskt som mulig, slik at vi får en harmonisering mellom disse og at revidert energimerkeordning senest trer i kraft 1.7.2025.

Våre viktigste innspill er:

- **Grønn Byggallianse støtter at oppvarmingskarakteren fjernes**, med de begrunnelser som er oppgitt i høringsnotatet.
- **Grønn Byggallianse støtter primærenergifaktorene som er foreslått**, 0,8 for fjernvarme og -kjøling og 0,9 for bioenergi. Vi er enig med Energidepartementet i at det er krevende å oppnå energimerke A for eksisterende bygg med fjernvarme med dagens energimerkeordning. Det er særlig uheldig for byggeiere i områder med tilknytningsplikt og kan i verste fall føre til ønske hos byggeier om å rive og bygge nytt for å oppnå energimerke A. Vi støtter derfor en endring som gjør det lettere for bygg med fjernvarme å oppnå A. Vi mener at foreslåtte faktorer er et godt kompromiss mellom å bruke ordningen til å motivere til energieffektivisering og til å avlaste kraftsystemet.

Vi mener ikke at verdien skal settes lavere, fordi det da vil bli for enkelt for bygg å oppnå godt energimerke (høy energiklasse) uten å måtte gjennomføre energieffektivisering på bygget. Energimerkeordningens formål er at «Forskriften skal bidra til å sikre informasjon til markedet om boliger, bygningers og tekniske anleggs energitilstand og mulighetene for forbedring, for derigjennom å skape større interesse for konkrete energitiltak, konkrete tiltak for omlegging til fornybare energikilder, og gi en riktigere verdsetting av boliger og bygninger når disse selges eller leies ut.» (Energimerkeforskriften §1). Lavere primærenergifaktorer enn foreslått for fjernvarme/-kjøling og bioenergi bygger ikke opp under dette formålet.

- **Grønn Byggallianse mener at vi trenger insentiver for å redusere reelle nasjonale utslipp fra fjernvarme,** selv om utslippene ikke tilskrives fjernvarmeleverandørene. Vi mener det er nødvendig med slike insentiver for at Norge skal nå nasjonale klimamål. I forslaget til primærenergifaktor for fjernvarme og -kjøling skiller det ikke mellom fjernvarmeleverandører, selv om deres energimiks og reelle klimagassutslipp varierer. I mangel av andre offentlige insentiver for å motivere til å redusere klimagassutslipp fra blant annet avfallsforbrenning, vil vi oppfordre departementet til å utrede muligheten for å differensiere primærenergifaktor ut fra deres energimiks. Å premiere søppelforbrenning kan føre til fortsatt høy etterspørsel etter brensel (avfall), noe som sinker overgangen til en sirkulærøkonomi og fornybar energiproduksjon. Det kan f.eks. vurderes en sertifiseringsordning for leverandører av fjernvarme, som premierer lav utslippsfaktor basert på deres energimiks.
- **Grønn Byggallianse mener at det nye målnivået for energimerke A gir for liten premiering av veldig energieffektive bygg og plusshus, selv uten primærenergifaktor.** Vi er i utgangspunktet skeptiske til å endre på målnivået for hver energikarakter. Det vil redusere insentiv for energieffektivisering. Det vil også kunne svekke forutsigbarheten ved ordningen da de foreslåtte målnivåene har stort avvik fra dagens målnivåer. Når beregningspunkt flyttes fra levert energi til primærenergi, vil dette uansett ha noe utslag på energikarakterskalaen og særlig ved bruk av fjernvarme. Vi mener endringene i primærenergifaktor i tilstrekkelig grad vil ivareta hensynet til eksisterende bygg uten å fjerne insentiv for energieffektivisering.

Med foreslåtte målnivåer vil vi trenge A+ og A++ for at energieffektive bygg skal ha noe å strekke seg etter. Energidepartementet begrunner den reviderte skalaen og at B=TEK17, med at TEK-kravet nærmer seg en grense der ytterligere innskjerping av netto energibehov ikke er formålstjenlig. Vi er enig i argumentet når det gjelder innskjerping av krav til bygningskropp og netto energibehov. Men energimerket baserer seg på beregnet levert energi der det fortsatt er rom for innskjerping. Hvis man i tillegg kan utvikle ordningen til å kreditere tiltak for å redusere reelt levert energibehov, vil det være ytterligere potensial for innskjerping.

Vi anbefaler imidlertid departementet å se til nyeste utgave av bygningsdirektivet. Framover vil grønne lån i praksis bli styrt av kriteriene for EU-taksonomien og kriteriene i EU-taksonomien vil bli tilpasset kravene i den nyeste utgaven av bygningsenergidirektivet. Det er viktig at norsk energimerkeordning er i samsvar med denne og en harmonisering med målnivåer i bygningsenergidirektivet kan rettferdiggjøre en endring av dagens skala på tross av våre argumenter mot endring.

Våre viktigste innspill til det som ikke er foreslått endret:

- **Grønn Byggallianse mener at energieffektiv drift bør kunne krediteres bedre.** Det er foreslått å bevare beregnet levert energi som beregningspunkt. Selv om man kan endre energimerket ved etterisolering og installert varmepumpe og solenergi (som vil endre beregnet levert energi), sier ikke beregnet levert energi noe om bruken av bygget. Vi oppfordrer departementet til å utrede mulighet for å la målt energi påvirke energikarakteren. Det vil imidlertid forutsette en normert brukstid og personbelastning, så bygg som utnyttes godt med hensyn på antall brukstimer og høy arealtetthet ikke straffes. Hvis det ikke lykkes å finne en løsning som ivaretar dette, bør reelt energibruk ikke påvirke energikarakter, men fortsatt framkomme av energiattesten som i dag.

- **Solkraft til eksport bør krediteres noe**

Norge når ikke målet om 8TWh solstrøm innen 2030 uten insentiver. Energidepartementet argumenterer for å innføre en primærenergifaktor for fjernvarme og -kjøling og bioenergi for å avlaste kraftsystemet. Vi mener at energimerkeordningen også kan brukes som insentiv for å avlaste kraftsystemet gjennom å kreditere eksport av solkraft. Vi mener imidlertid det er uheldig hvis egenproduksjon av kraft til eksport hindrer byggeieres insentiv for energieffektivisering, og mener det kan tale for en forsiktig vektning av solenergi til eksport f.eks. med en faktor på 0,3.

Dersom departementet ønsker nærmere dialog om våre innspill så kan dere ta kontakt med Morten Nordskog:
morten.nordskog@byggalliansen.no

Katharina Th. Bramslev
Daglig leder
Grønn Byggallianse